

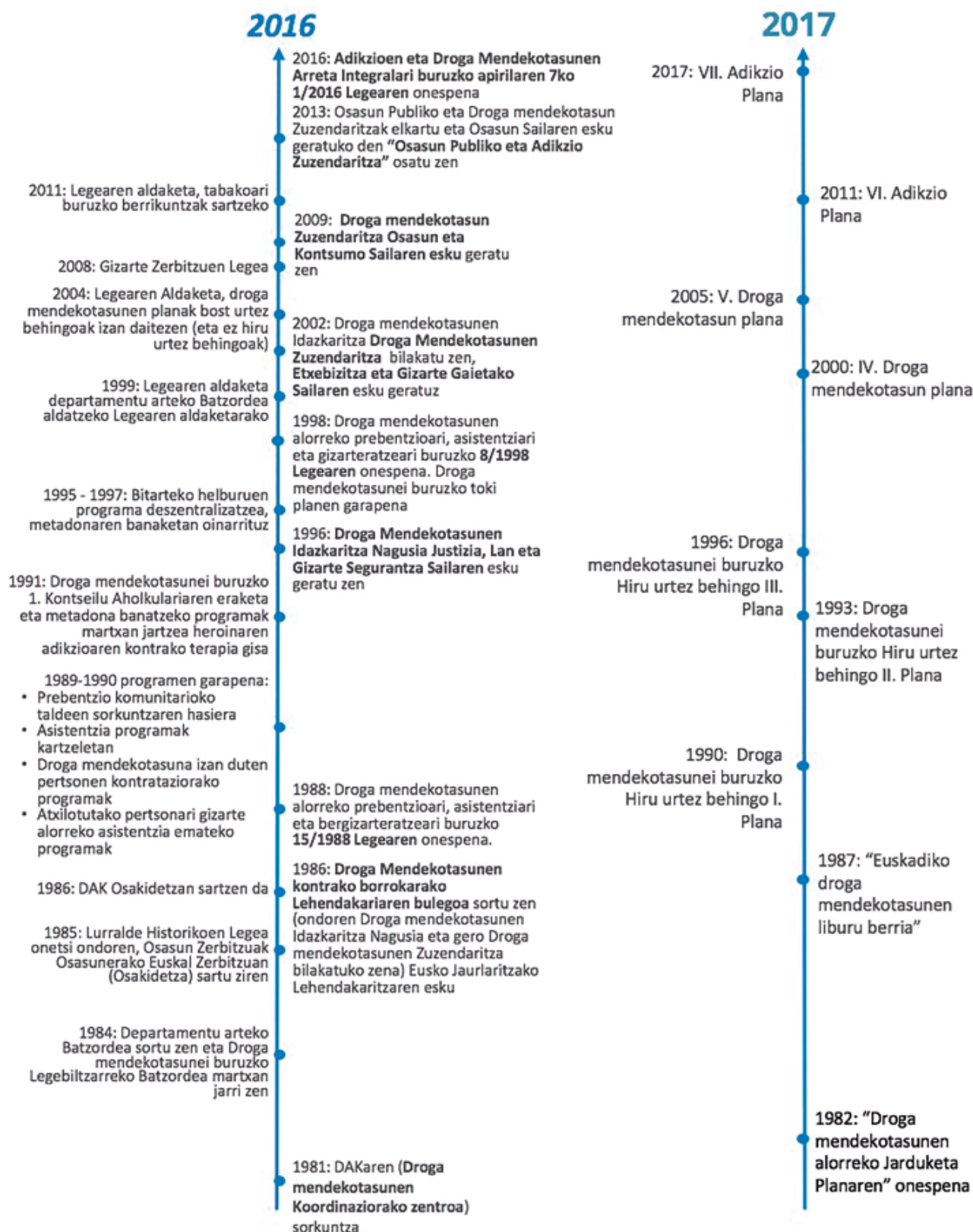
6.3. ARAU ETA ERAKUNDE ESPARRUA

Hurrengo grafikoak, adikzioetan eta horren eragina jasaten duten pertsonen laguntzan inplikaturak dauden eragileen aniztasuna erakusten du, jarduketa orokorrenetik, prebentzio unibertsala, adibidez, bereziagoetara, errehabilitatutako pertsonen bergizarteratzea, besteak beste.

PREBENTZIOA ETA SUSTAPENA	ESKAITZAREN KONTROLA	OSASUN ETA GIZARTE-OSASUN LAGUNTZA	GIZARTERATZEA ETA INKLUSIOA
<p>Osasunaren eta ohitura osasungarrien sustapena (ikuspegi orokorra):</p> <ul style="list-style-type: none"> Eusko Jaurlaritza <ul style="list-style-type: none"> Osasun Saila (Osakidetza eta Osasun Publiko eta Adikzio Zuzendaritza) Enplegu eta Gizarte Politika Saila (Enplegua eta Lana eta Osalan) Hezkuntza, Hizkuntz Politika eta Kultura Saila (Hezkuntza, Lanbide Heziketa, Unibertsitateak eta Gazteria eta Kiroiak) Foru Aldundiak eta Udalak, aisia osasungarria edo eskolako osasuna bezalako balioak sustatzeko lana dela eta (hezkuntza, gazteria eta kirol, jai, osasun eta kontsumo... sailak) <p>Ohitura osasungarrien sustapenerako kanpaina orokorrean gain, prebentzio unibertsaleko ekimenak daude adikzioen alor espezifikotan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Prebentzio komunitarioa: Orokorrean udal talde teknikoek gauzatua. Prebentzio selektiboa, gaur egun kontsumoak dituzten taldeei zuzendua: GKEak eta gizarte ekimen espezializatua 	<p>Alde batetik, indarrean dagoen arautegia aplikatzeko eskumenak dituzten erakundeak:</p> <ul style="list-style-type: none"> Herri Administrazio eta Justizia Saila. Segurtasun Saila, Ertzaintza eta udaltzaingoak (adibidez isunak eta zehapenak jartzeko eskumenak dituztenak). <p>Bestetik, publizitatearen eta komunikazioen sektoreko erakunde publikoak eta pribatuak:</p> <ul style="list-style-type: none"> EITB Komunikabideak eta publizitate agentziak 	<p>Aholkularitza, prebentzio egokitua eta kalteen murrizketa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osasun sistema publikoa (lehen arreta, larrialdiak, buru osasun sarea, komunitate terapeutikoak...) GKEak eta gizarte ekimen espezializatua (eguneko zentroak, laguntasun eta tutela zerbitzuak, etab.) Foru Aldundien Gizarte Zerbitzuak (haurren babesa, adibidez) eta Udalak Laguntza, asistentzia, desohituran/desintoxikazioan espezializatuta dauden beste ekimen pribatu batzuk. 	<ul style="list-style-type: none"> Autonomia mailan (Eusko Jaurlaritza), Enplegu eta Gizarte Politika Saila (Enplegua, Gizarte Politikak, Etxebizitza eta Lanbide) batez ere. Foru Aldundiak: tutelaturako etxebizitzak kudeaketa, gizarte prestazioak, gizarte larrialdien arreta, Liza motako programa espezifikoko (espezializatutako gizarte zerbitzuak eta gizarteratzea), etab. Udalak: gizarte ekintza eta etxebizitza sailak (prestazioen kudeaketa, harrera zerbitzuak, etab.) GKEak eta gizarte ekimena

Gertakari nagusiak

Adikzioen alorreko plangintza

OSASUN ALORREKO ETA ALOR SOZIOSANITARIOKO ESKUMENEN LABURPENA

EUSKO JAURLARITZA

- **Arautegiaren eta** Adikzioen eta Droga mendekotasunen Arreta Integraleko apirilaren 7ko 1/2016 legetik sortutako adikzioen alorreko arauzko xedapenen **onespena**.
- **Euskadiko Adikzioen Planaren** eta urteroko betetze txostenaren eta plan horren azken ebaluazio memoriaren **onespena eta garapena**.
- 1/2016 Legearen xede diren gaiekin erlazionatutako **beharren, eskarien eta baliabideen ebaluazioa**.
- Kontsumoaren eta horrekin erlazionatuta dauden arazoen jarraipenerako eta ebaluaziorako aukera emango duen **adikzioei buruzko informazio sistema zentralizatuaren** ezarpena.
- Adikzioen alorreko **ikerketa, informazio eta dokumentazio** funtzioak gauzatzea, Adikzioei buruzko Behatokiaren bitartez.
- **Adikzioei buruzko Erakunde arteko Batzordearen eta Adikzioei buruzko Euskal Kontseiluaren** egituraren eta funtzionamenduaren onespina.
- **Aholkularitza** foru eta toki mailako erakundeei, adikzioekin erlazionatutako planak eta programak gauzatzeko orduan.
- **Ikuskapen eta zehapen ahalmena gauzatzea**, Adikzioen eta Droga mendekotasunen Arreta Integralari buruzko apirilaren 7ko 1/2016 Legeak aurreikusitako terminoetan.
- Adikzioen eta Droga Mendekotasunen Arreta Integralari buruzko apirilaren 7ko 1/2016 Legea **behar bezala gauzatzeko beharrezkoak diren neurriak hartzea**, beste administrazio publiko batzuekin lankidetzan.

FORU ALDUNDIAK

- **Adikzioei buruzko Foru Plana prestatzea, garatzea eta gauzatzea** eta, orokorrean, alor horretako programa eta jarduketa guztiak, 1/2016 Legean eta Euskadiko Adikzioen Planean jasotako preskripzioekin bat etorritik.
- Lurralde Historiko bakoitzeko lurralde eremuan adikzioen alorreko **aholkularitza eta koordinazio organoen** sorkuntza eta funtzionamendu araudia.
- Adikzioen alorreko **sarien eta aintzatespenen kudeaketa**, bakoitzari dagokion lurralde eremuan.

Euskadiko Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra lankidetzan eta elkarlan harremanak ezarriko ditu Lurralde Historikoetako Administrazioekin, zerbitzu soziosanitarioen alorrean gauzatu beharreko neurriak martxan jartzeko eta aplikatzeko

UDALAK (BANAKA EDO MANKOMUNITATE ERAN)

- **Adikzioei buruzko Tokiko Plana prestatzea, garatzea eta gauzatzea** eta, orokorrean, alor horretako programa eta jarduketa guztiak, 1/2016 Legean eta Euskadiko Adikzioen Planean jasotako preskripzioekin bat etorritik.
- Dagokion lurralde eremuan adikzioen alorreko **aholkularitza eta koordinazio organoen** sorkuntza eta funtzionamendu araudia.
- Adikzioen alorreko **sarien eta aintzatespenen kudeaketa**, bakoitzari dagokion lurralde eremuan.
- Legeak aurreikusitako kontrol neurrien betetze mailaren gainbegiraketa eta zainketa.
- **Ikuskatzeko eta zehatzeko ahalmena** gauzatzea, legeak aurreikusitako terminoetan.

OSASUN ALORREKO ETA ALOR SOZIOSANITARIOKO ESKUMENEN LABURPENA

AUTONOMIA MAILA

EUSKO JAURLARITZA ETA OSASUN SAILA

Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila da sistemaren Zuzendaritza, plangintza eta programazio arduraduna. Zehatzago esanez, honen arduraduna da:

- Osasun plangintza eta antolakuntza.
- Osasun publikoa eta elikagaien higiena.
- Zainketa epidemiologikoa.
- Farmazia antolakuntza.
- Kontsumoa.
- Droga mendekotasunak.
- Legeekin eta araudiekin bat etorriz, Sailari atxikita edo bere esku dauden erakunde autonomoak, zuzenbide pribatuko ente publikoak eta sozietate publikoak zuzentzearena.
- Legeek eta arautegiek ematen dizkioten gainerako eskumenak
- **Osasun Plana** (Eusko Legebiltzarrak altxatua eta onetsia) egitearen eta haren jarraipenaren arduraduna, eta baita gainerako sailen artean osasun irizpideak sustatzearena ere
- **Osakidetzaren** jarduketa eta harreman eremua definitzen duen **Kontratu Programa** egitearen arduraduna
- **Toki Erakunde**en (lehen "toki osasuneko zentroak") jarduketak koordinatzearen arduraduna
- **Gizarte alorrean**, Eusko Jaurlaritzak eskumenak ditu, baita ere, oinarritzko errenta eta gizarte larrialdi laguntzak emateko

ARRETA SOZIOSANITARIORAKO EUSKAL KONTSEILUA

- Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren esku dagoen **organo hori da Autonomia mailan Gizarte zerbitzuen euskal sistemaren eta Euskadiko osasun sistemaren arteko lankidetzeta eta koordinazioa egituratzen duena** (69/2011 Dekretua). Gizarte zerbitzuen euskal sistemako (Gobernu, Foru Aldundi, EUDEL/Udal maila) eta Euskadiko osasun sistemako ordezkariak osatzen dute.
- Bere funtzioak hauek dira:
 - Arreta soziosanitarioko oinarritzko politiken definizioan parte hartzea.
 - Adostasuna bideratzea, Arreta soziosanitarioaren funtzionamendurako jarraibide eta irizpide orokorrak ezartzeko
 - Arreta soziosanitarioarekin erlazionatuta dauden eta erregulazio juridiko berezia behar duten gaiak ezagutzea eta eztabaidatzea, kontsulta egiten zaionean.
 - Gobernu Kontseiluak onetsi aurretik, lau urtez behingo arreta soziosanitarioko Plan Estrategikoari buruzko informazioa ematea, eta indarraldia amaitu ondoren, bertan sartutako neurrien gauzatze eta ezarpen mailaren ebaluazioa egitea.
 - Zerbitzuen eta prestazioen katalogoa edo/eta kartera baterakoa edo baliabideen eta arretaren egokitasuna bermatzera zuzendutako beste formula edo tresna batzuk definitzeko proposamenen parte hartzea.
 - Autonomia mailan aplikagarri diren lankidetzeta eta koordinazio tresna eta protokolo baterakoen diseinua eta onespena bideratzea.
 - Proiektu pilotu gisa, jarduketako bi eremuen arteko koordinazio hobea bultzatzea dezaketen formula berriak probatzera bideratutako izaera esperimentaleko antolakuntza edo zerbitzu ekimenak martxan jartzea sustatzea.
 - Arreta soziosanitarioko eredia ezartzeko beharrezkoak diren finantza baliabide publikoak aurreikustea.
 - Eremu soziosanitarioan lan egiten duten profesionalen eta erabiltzaileen erakundeei eta elkartei informazioa emateko mekanismoak ezartzea.
 - Foru eta udal mailan egon behar diren koordinaziorako bideen sorkuntza eta funtzionamendua sustatzea eta laguntzea, Gizarte Zerbitzuei buruzko abenduaren 5eko 12/2008 Legearen 46. artikulua 6.b) atalean aurreikusitakoa betez.

OSASUN ALORREKO ETA ALOR SOZIOSANITARIOKO ESKUMENEN LABURPENA

FORU MAILA	UDAL MAILA
<p>FORU ALDUNDIAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foru Aldundiak dira higie, osasun publiko eta osasun alorreko legedia gauzatzearen arduradunak, eta jarduera gogaikarriekin, ez osasungarriekin, kutsakorrekina eta arriskutsuekin erlazioatutako ekintza zuzentzaileak, ikuskapenak eta zehapenak ezar ditzateke. • Gizarte zerbitzuei dagokienez, Foru Aldundien jarduketa eremuak bigarren arretako gizarte zerbitzuak dira, batez ere: <ul style="list-style-type: none"> - Mendekotasuna duten pertsona nagusien arreta. - Urritasuna duten pertsonen arreta. - Arrisku larri edo babes falta egoeran dauden adingabeen arreta. - Adopzioak. - Gizarteratzea eta pobrezia kontrako borroka. - Indarkeria matxistaren biktima diren emakumeentzako arreta. - Gizarte larrialdietarako arreta. - Garapenerako lankidetzak. - Elkarrekin, boluntariotzaren eta partaidetzaren sustapena. - Zerbitzuen baimena, homologazioa eta ikuskapena. - Arautegi aplikagarriaren arabera bere esku egon daitezkeen gainerako ahalmenak. • Gizarte zerbitzu alorreko beste funtzio batzuk: <ul style="list-style-type: none"> - Talde espezifikoei zuzendutako zentroak eta zerbitzuak (pertsona nagusiak, urritasuna duten pertsonak, babes falta egoeran dauden haurrak, egoera urrakorrean dauden beste talde batzuk). - Prestazio teknikoak (laguntza teknikoak eta inguru fisikora egokitzeak jasotzeko eta erabiltzeko programa) - Gizarteratze neurriak (prestazio ekonomikoen kudeaketa) - Beste prestazio batzuk 	<p>UDALA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osasun arloan, osasun arauak eta planak ezinbestean bete behar direkin erlazioatutako erantzukizunak: <ul style="list-style-type: none"> - Ingurumenaren osasun kontrola: atmosferaren kutsadura, ur hornikuntza, hondakin uren saneamendua, hiri eta industria hondakinak. - Industria, jarduera eta zerbitzu, garraio, zarata eta dardaren osasun kontrola. - Eraikinen eta pertsonak bizi diren tokien osasun kontrola, elikadura zentroak, ile-apaindegia, saunak eta higie pertsonaleko zentroak, hotelak eta bizitzeko egoitzak, ikastetxeak, turismoko kanpamenduak eta kirol eta aisia jarduera guneak, batez ere. - Elikagaien, edarien eta gizakien erabilerarekin edo kontsumoarekin zuzenean edo zeharka erlazioatutako gainerako produktuen banaketaren eta horniduraren eta horiek garraiatzeko moduen osasun kontrola. - Hilerrien osasun kontrola eta heriotzako osasun polizia. • Gizarte arloko funtzioak: <ul style="list-style-type: none"> Oinarrizko eta lehen arretako gizarte programak eta zerbitzuak: <ul style="list-style-type: none"> - Informazio, balorazio eta orientazio zentro izatea. - Bizikidetzak zerbitzuak edo programak eskaintzea, laguntza jarduketak eskainiz interesatutako pertsonaren etxean bertan. - Pertsonen, familien eta taldeen gizarteratzea erraztuko duten baliabideak eta medioak ematera bideratutako esku-hartze programak garatzea. - Komunitateko bizitzaren garapenean dauden gizarte beharren sentsibilizazioari eta gizarte partaidetzaren sustapenari buruzko programak gauzatzea. - Dagozkion prestazioen izapidetzea kudeatzea. - Informazioa homogeneizazio, koordinazio eta sistematizazio irizpideekin prestatzea. - Lurralde eremuko beharrak eta horiek betetzeko orduan gertatzen diren arazoak hautematea. - Ostatu alternatiboa. - Larrialdiko harrera zerbitzua. - Bizileku finkorik ez duten pertsonen zuzendutako zentroak.

• Laguntza eskolako osasun jarduerak gauzatzean

• Lehen eta bigarren arreta mailatan koordinazio soziosanitarioa sustatzera eta erraztera zuzendutako lurralde kontseiluen (12/2008 Legea), batzordeen eta izaera mistoko beste organo batzuen eraketa, esku-hartzeko ibilbideak diseinatuz.

EUROPAKO ETA ESTATUKO TESTUINGURUA

Azken urteetan estrategiak garatu dira, droga ilegalen trafikoa eta kontrola bezalako gaiak lantzen badituzte ere, ondorengoak nabarmentzeko: adikzioak giza eskubideen kontu bat direla, osasuna eskualdean eta tokiko mailan sustatzeak garrantzia duela eta prebentzioa drogen eskari eta kontsumo-tasak murrizteko modua dela; halaber, ikerkuntzaren garrantzia eta esku-hartzeen inpaktua alderatzen dituzten ebidentziak lortzea azpimarratzen dute, baita inplikaturik dauden hainbat agenteren koordinazioa ere.

Drogen aurkako borrokarako Europako Estrategia

2013-2020 Drogen Europako Estrategiak esparru politiko bat eskaintzen du eta Europar Batasunean drogen aurkako borrokan jarduketaren lehenetsiak zein diren adierazten du. Helburu nagusiak eta jarduketaren arlo lehenetsiak hauek dira:

- **Eskariaren murrizketa.** Era kuantifikagarrian murrizten laguntzea droga-eskaria, droga-mendekotasuna eta drogarekin erlazioatutako gizarterako eta osasunerako arrisku zein kalteak.
- **Horniduraren murrizketa.** Droga ilegalen trafikoari aurre egitea eta horiek eskuratzeko aukera era kuantifikagarrian murriztea.
- **Koordinazioa.** Koordinazioa sustatzea, drogen alorrean nazioarte eta EB mailan planteatzen diren bilakaeraren eta erronken diskurtso eta azterketa aktiboaren bitartez.
- **Nazioarteko lankidetzak.** EBren eta beste herrialde batzuen eta droga alorreko nazioarteko erakundearen arteko elkarrizketa eta lankidetzak indartzen jarraitzea.
- **Ikerketa, informazioa, kontrola eta ebaluazioa.** Eraitzen kontrol, ikerketa eta ebaluazioaren hedapena hobetzeari eta drogen fenomenoaren alderdi guztiak eta esku-hartzeen eragina hobeto ulertzeari laguntzea, neurrien eta ekintzen oinarri izango diren eta enpirikoki egiaztatuta egongo diren datu sendoak eta orokorrak sustatzeko.

Estrategia behar bezala ezartzeko, 2 ekintza planetan egituratu da.

Une honetan, epealdirako indarrean dagoen ekintza planak, aurreikusitako helburuak eta jarduketak, abiatzeko egutegia, eskumenak dituzten erakundeak eta zenbait adierazle ezartzen ditu 2013 – 2016 epealdirako, ezarpenaren jarraipen egokia egiteko.

Drogei buruzko Estrategia Nazionala

Estatu Mailan, Drogei buruzko 2009 – 2016 Estrategia Nazionala, bere aldetik, xede gisa, administrazio publikoetatik eta gizarte arloko erakundetatik drogekin erlazioatuta aurrera eramaten diren politikak koordinatzea eta indartzea duen ekimena da.

Europako estrategiarekin bat etorritik, 5 jarduketa eremuren inguruan antolatzen da:

- Eskariaren murrizketa.
- Eskaintzaren murrizketa.
- Ezagutza zientifiko oinarritzaren eta aplikatuaren hobekuntza.

- Prestakuntza
- Nazioarteko lankidetzak.

Beste alde batetik, eta Europako estrategiarekin gertatzen den bezala, bi Ekintza Planetan egituratu da. 2009-2013 epealdiari zegokionak Osasun Publikoaren dimentsioa jartzen zuen balioan, drogei buruzko politiken gizarte osagarri gisa, esku-hartzeak hobetzeko eta kalitatea bermatzeko apustu indartsu gisa, administrazio publiko guztien jarduera koordinatuaren bitartez.

Une honetan indarrean dagoen ekintza planak (2013 - 2016), bere aldetik, zenbait berrikuntza ditu aurrekoarekin alderatuz:

- Inplikaturako eragile guztien adostasunaren bilaketa, Lan Talde bat eratuz (bertan drogei buruzko Autonomietako 17 planek hartu dute parte) eta sektoreko GKEkin, Zientzia Sozietateekin eta ospe handiko adituekin kontrastatuz, eta baita lantzen ari garen gaiarekin erlazionatuta dauden gizarteko eragileekin eta beste Zuzendaritza Zentro batzuekin ere.
- Plana ezartzeko prozesuan partaidetza handiagoa bilatzea, ekintza guztietan partaidetzan oinarritutako lidergoaren bitartez.
- Ekintzen egingarritasuna eta zehaztasuna.
- Egiten ari denaren ebaluazioaren garrantzia, ematen ari diren datuetan oinarrituta, ekintzak berbideratu, berdimentsionatu edo indartu ahal izateko.

Ekintza Planak 36 ekintza aurreikusten ditu Drogei buruzko 2009-2016 Estrategia Nazionalaren 6 Ardatzetarako eta 14 Helburu Orokorretarako, eskema honekin:

DROGEI BURUZKO EKINTZA PLANA. 2013-2016		
36 ekintza		
ARDATZA	HELBURUA	EKINTZA ZK
1. Koordinazioa	1. Koordinazio nazionala	2
2. Eskaria murriztea	2. Gizarte-kontzientzia	1
	3. Gaitasunak eta abileziak indartzea	2
	4. Hasteko adina atzeratzea	1
	5. Kontsumoa murriztea	5
	6. Kontsumoak sortutako kalteak murriztea	1
	7. Asistentziaren kalitatea	1
	8. Gizarteratzea eta laneratzea	2
	3. Eskaintza murriztea	9. Legez kanpoko substantzien eskaintza murriztea
10. Kapital zuriketa		3
4. Ezagutza hobetzea	11. Ikerketa eta ezagutza hobetzea	5
	12. Ebaluazioa	4
5. Formakuntza	13. Formakuntza	1
6. Nazioarteko koordinazioa	14. Nazioarteko koordinazioa	3